

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana
T.: +386 1 434 12 00
W.: www.zsss.si
E.: zsss@sindikat-zsss.si

Datum: 26. 4. 2024

Za:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, gp.mddsz@gov.si
- Ministrstvo za zdravje, gp.mz@gov.si
- Inšpektorat RS za delo, gp.irsd@gov.si
- Združenje delodajalcev Slovenije, delodajalci@zds.si
- Gospodarska zbornica Slovenije, info@gzs.si
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, info@ozs.si
- Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, info@zdops.si
- Trgovinska zbornica Slovenije, info@tzslo.si

Pozivi ZSSS na 28. april 2024, mednarodni delavski spominski dan¹ in svetovni dan varnosti in zdravja pri delu²

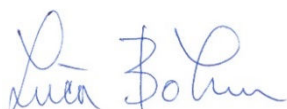
1. **Statistika:** V letu 2023 je bilo v Sloveniji zabeleženo 19 smrtnih nezgod pri delu, 973 težjih ter 13.551 lažjih nezgod pri delu. Zabeleženih je bilo tudi 81 azbestnih poklicnih bolezni, 2 neazbestni poklicni bolezni ter 7 sumov na poklicno bolezen. Ker mednarodna statistika kaže, da je v povprečju dvajsetkrat več umrlih zaradi poklicnih bolezni kot zaradi smrtnih nezgod pri delu, torej ocenjujemo, da je zaradi sicer še neugotovljenih poklicnih bolezni v letu 2023 v Sloveniji umrlo 380 oseb. **Žalujemo za vsemi v letu 2023 umrlimi zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni ter njihovim družinam in sodelavcem izražamo sožalje!**
2. **Inšpekcijski nadzor** je ključen za izvajanje predpisov o varnem delu. V Sloveniji inšpektor za delo zmore letno obiskati zgolj 3 % delodajalcev, zato je za nadzor varnosti in zdravja pri delu treba inšpekcijo dela kadrovsko okrepiti.
3. **Digitalizacija ključnih kazalnikov:** Pozivamo pristojni ministrstvi za delo in za zdravje k vzpostavitvi pravne podlage za digitalizirano zbiranje na državni ravni ključnih kazalnikov varnosti in zdravja pri delu kot podlago za njuno učinkovito politiko varovanja poklicnega zdravja.
4. **Revizije ocen tveganja:** V preteklem letu smo zabeležili napredek pri prenavljanju predpisov, ki urejajo varnost in zdravje pri delu. Omeniti je treba zlasti *Pravilnik o poklicnih boleznih*, *Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen* ter novi *Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim in reprotoksičnim snovem pri delu*. Pozivamo delodajalce, da na njihovi podlagi revidirajo svoje ocene tveganja in v njih praviloma tudi prvič ocenijo tveganja za poklicne bolezni ter da določijo učinkovitejše preprečevalne ukrepe. V proces revidiranja naj aktivno vključijo predstavnike delavcev.

¹ [28 April | Remember the dead, fight like hell for the living](#)

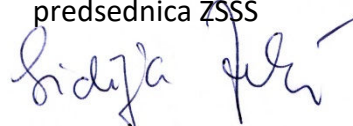
² [Climate change and safety and health at work | International Labour Organization \(ilo.org\)](#)

5. **Poklicne bolezni:** Izvede se naj tristranski socialni dialog o prvem letnem poročilu Interdisciplinarne skupine strokovnjakov za ugotavljanje poklicnih bolezni za leto 2023 in na tej podlagi pripravi potrebne nadgraditve novega Pravilnika o poklicnih boleznih. Potrebno je predvsem dopolniti seznam poklicnih bolezni in merila za njihovo ugotavljanje. Poročila IRSD, ISS, ZPIZ in ZZS³ kažejo na neusklajenost evidenc in postopkov v zvezi s poklicnimi boleznimi. ZSSS tudi ugotavlja, da je zaradi tridesetletne prekinitve ugotavljanja poklicnih bolezni potrebno z javno kampanjo javnost ozaveščati o poklicnih boleznih in postopku njihovega ugotavljanja.
6. **Podnebne spremembe:** Število smrti in bolezni zaradi vročine med delavci v kmetijstvu, gradbeništvu in na drugih delovnih mestih na prostem je globalno naraslo, saj delo v ekstremnih vremenskih razmerah povzroča utrujenost ter povečuje število poškodb na delovnem mestu in bolezni, povezanih s stresom. Vodnik ILO o vplivih podnebnih sprememb na varnost pri delu⁴ iz aprila 2024 navaja, da *“trdni dokazi kažejo, da podnebne spremembe in degradacija okolja pomenijo povečano tveganje za poškodbe pri delu, bolezni in smrt”*. ILO ocenjuje, da je bilo leta 2020 po vsem svetu 22,85 milijona poškodb pri delu in 18.967 smrtnih primerov zaradi poškodb pri delu, ki jih je mogoče pripisati izpostavljenosti vročini na delovnem mestu. Ob 28. aprilu 2024 tako ILO kot sindikati po vsem svetu opozarjamo na vpliv klimatskih sprememb na slabšo varnost in zdravje pri delu. ZSSS zato znova poziva ministrstvi, pristojni za delo in za zdravje, k sprejetju predpisov, ki naj v času vročinskih valov tudi pri nas končno bolje zaščitijo zlasti delavce, ki delajo na prostem. Konkretnije pa je treba določiti tudi tehnične ukrepe za toplotno udobje delavcev, ki v času vročinskih valov delajo v zaprtih prostorih.

Lučka Böhm,
svetovalka ZSSS za VZD

Lidija Jerkič,
predsednica ZSSS

³ [Statistika varnosti in zdravja pri delu IRSD, MDDSZ, MZ, KIMPDŠ, ZZS in ZPIZ za leto 2023 – Varnost in zdravje pri delu \(zssszaupnikvzd.si\)](#)

⁴ <https://www.ilo.org/publications/ensuring-safety-and-health-work-changing-climate>